

PROGRAMACIÓNS
DIDÁCTICAS
RELIXIÓN CATÓLICA
2º, 4º e 6º PRIMARIA

CEIP Plurilingüe As Solanas- Nicolás Gutiérrez Campo

Curso 2.022 / 2.023

ÍNDICE

1.Introdución e contextualización.....	3
2.Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas. Concrecións da relación de estándares de aprendizaxe avaliáveis da materia que forman parte dos perfís competenciais.....	6
3.Concreción dos obxectivos por curso.....	18
4. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliábel de: Temporalización, grao mínimo de consecución para superara a materia, procedementos e instrumentos de avaliación.....	21
5. Concrecións metodolóxicas que require a materia.....	45
6. Materiais e recursos didácticos.....	46
7. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.....	46
8.Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a practica docente.....	61
9.Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes. Plan de reforzo.....	62
10Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados.....	62
11.Medidas de atención á diversidade.....	62
12.Concreción dos elementos transversais que se traballaron no curso que corresponda.....	63
13.Actividades complementarias e extraescolares programadas coa materia.....	64
14.Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e proceso de mellora.....	65

1.INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.

INTRODUCCIÓN

A formación relixiosa e moral católica ten como finalidade aproximar o alumno aos valores, ás tradicións culturais e ás crenzas relixiosas do noso contorno, segundo as conviccións dos pais, que optaron libremente por esta formación. A mensaxe cristiá implica unhas esixencias morais que permiten a liberación e o desenvolvemento integral da persoa. A ensinanza relixiosa católica expón, fundamenta e xerarquiza os valores e as virtudes capaces de educar a dimensión moral e social da personalidade do alumno en orde a facer posible a maduración da responsabilidade, o exercicio da solidariedade e a auténtica caridade; todo iso, como expresión coherente do coñecemento da responsabilidade, o exercicio da solidariedade e a auténtica caridade; todo iso, como expresión coherente do coñecemento de Deus, revelado en Xesús Cristo, e ao mesmo tempo como resposta ás grandes preguntas sobre o sentido da vida que xa nesta idade se formulan os alumnos.

A ensinanza da Relixión e Moral Católica pretende tamén presentar o acontecemento cristián en diálogo coa cultura, incorporando organicamente o saber da fe ao conxunto dos demais saberes. Esta finalidade estará sempre presente na ensinanza da relixión católica, analizando criticamente tanto o positivo coma o negativo da cultura á luz do evanxeo, motivando ao mesmo tempo o aprecio da propia cultura e a estima adecuada doutras tradicións culturais e relixiosas.

CONTEXTUALIZACIÓN:

Esta programación didáctica de ciclo de Educación Primaria levarase a cabo no C.E.I.P. “As Solanas” de A Guarda. As características do noso entorno son as que seguen:

- Centro situado no rural, con lingua vernácula o castelán.
- Nivel económico e cultural medio-baixo.
- Centro con xornada continuada de 9:00 a 14:00.
- 3 grupos de infantil e 7 grupos de Primaria.
- Existencia da ANPA que organiza algunhas actividades extraescolares.
- O centro consta de dous edificios.

Instalacións:

- Patio con diferentes espazos para cada etapa e diferentes materiais deportivos

- Patio cuberto
- Pavillón
- Biblioteca
- 7 aulas ordinarias de Primaria
- 3 aulas de Infantil
- 1 aula de Pedagogía Terapéutica
- Aula Música/Relixión
- Aula de Audición e Linguaxe
- 1 Sala Mestres
- 1 despachos para dirección e administración
- 1 despacho para departamento de Orientación
- Comedor
- Salón de multiusos
- Aseos para alumnos
- Aseos para o profesorado.

Recursos materiais:

- Material deportivo.
- Instrumentos musicais.
- Ferramentas para plástica.
- Material propio para a aula de Pedagogía terapéutica e Audición e Linguaxe.
- Libros: texto, lectura, consulta...
- Material informático: PC, programas, canón, encerado dixital,....
- Mobiliario aula.

Recursos humanos:

- Titores de Primaria.

- 1 mestra de música.
- 1 mestre de E. Física.
- 1 mestra de Inglés.
- 1 mestra de Educación Relixiosa compartido con outro centro da zona .
- 1 mestra de PT.
- 1 mestra de Audición e linguaxe compartida con outro centro.
- 1 Orientadora compartido con outro centro.
- 1 cuidador.

CARACTERÍSTICAS EVOLUTIVAS DOS ALUMN@S DE 2º ED. PRIMARIA

O neno/a nestes cursos teñen cada vez mais relacións co mundo que lle rodea e amosan unha maior forza e unha gran progresión na coordinación motora.

Atópanse nunha idade aberta ás persoas e os costumes diferentes aos seus.

Actúan de xeito cada vez mais autónomo, fixándose eles mesmo os seus fins, organizando a súa acción por eles mesmos, en función dos seus proxectos. Existe unha clara diverxencia entre os xogos dos nenos e nenas. O grupo organízase para converterse no verdadeiro centro da vida escolar.

Atópanse en plena etapa do período das operacións concretas, o que supón que razoan con lóxica, xa que non emiten xuízos intuitivos coma no período anterior.

Os seus razoamentos están vinculados á manipulación dos obxectos aos que se refiren.

CARACTERÍSTICAS EVOLUTIVAS DOS ALUMN@S DE 4º ED. PRIMARIA

Encóntranse no mesmo estadio evolutivo-madurativo de desenvolvemento intelectual que no anterior, aínda que cada vez necesitan menos manipular para a formación de conceptos e a súa categorización.

A intelixencia é cada vez máis operativa e lóxica. A realidade pasa a ser máis obxectiva progresivamente.

Dominan o manexo de símbolos e signos de códigos convencionais, o que favorece a capacidade de representación e a aprendizaxe da lingua escrita, a numeración, a representación espacial e gráfica, e a lectura da imaxe.

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

Pasan da explicación por xustaposición (organizando e explicando a totalidade en fragmentos sen conexión coherente) á lóxica (por categorías socialmente elaboradas e facilitadas polos adultos). Incrementan a capacidade de introspección, co que o pensamento é cada vez máis causal e comeza a ser máis analítico e dedutivo.

Experimentan un cambio cualitativo no modo de organizar a realidade. Manifestan maior curiosidade intelectual. Consolidan a noción de conservación.

Observan cambios en situacións e fenómenos do mundo físico e poden describilos, comparándoos e establecendo relacións de diferenzas e semellanzas.

Afianzan a diferenza entre os feitos e fenómenos físicos e os psicolóxicos. Exploran as características dos materiais que utilizan.

Utilizan cada vez mellor as estratexias da linguaxe, o estudo, a atención e a memoria comprensiva. Melloran substancialmente o seu coñecemento, operando mellor de maneira progresiva. Desenvolven a metacognición a través da autorregulación da súa actividade.

Incrementan a capacidade lingüística, xa que consolidan a lingua materna e ofrecen a posibilidade de ensinalles unha segunda lingua.

CARACTERÍSTICAS EVOLUTIVAS DOS ALUMN@S DE 6º ED. PRIMARIA

O sentido da identidade se reforza grazas a integración social, a maduración afectiva e a afirmación crecente da súa personalidade.

A estabilidade psicolóxica é un dos riscos máis característicos desta etapa, antes de iniciarse a crises de identidade da preadolescencia.

O equilibrio psicolóxico reflíctese nas súas capacidades de abstracción, análise, síntese, indución, dedución, comunicación interpersonal, organización e xerarquización de valores.

O neno ten posibilidade de reflexionar sobre si mesmo e sobre a acción realizada. Sinte necesidade de estímulos eficaces que lle animen no seu crecemento e a maduración afectiva.

Pode superarse o amor captativo e posesivo, facilitando a convivencia. Hai avances no proceso socializador que lle permiten tomar pequenas e responsables opcións para situarse no entorno da forma máis autónoma. É innegable a importancia que ten o xogo como actividade construtora do social. A maduración afectiva e social levará ao neno a unha clara evolución moral.

Empeza a situarse de forma crítica ante o mundo e a sociedade que lle rodea. A súa moral continúa evolucionando cara o legalismo e o deber; é capaz de formular xuízos baseándose nun concepto de xustiza igualitaria. De aí a necesidade de estímulos e unha educación en valores que lle axude a superar os legalismos e a acceder a unha moral de actitudes humanizadoras.

2.CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

Na área de Relixión Católica incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia contribúe á valoración ética do uso da ciencia e da tecnoloxía. Á súa vez, apoia e dá sentido ás habilidades e ás destrezas relacionadas coa ecoloxía que se adquiren desde a devandita competencia.

Esta área posibilitáanos iluminar as respostas e as solucións aos problemas que xorden na interacción do ser humano con todo o relacionado co ámbito da ciencia e a tecnoloxía.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Interactuar co contorno natural de xeito respectuoso.
- Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu contorno.
- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no contorno natural e as repercusións para a vida futura.
- Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.
- Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.
- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Comunicación lingüística

Para un bo desenvolvemento desta competencia nesta área, a utilización dos diversos modos de comunicación será fundamental xa que o diálogo da fe coa cultura esixe adestrarse na escoita da Palabra de Deus, a exposición de cada un dos contidos coas súas argumentacións adecuadas ás diferentes idades do alumnado. Por iso, será decisivo dotar os alumnos de ferramentas co fin de que cheguen a dominar a competencia comunicativa en todas as súas facetas.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor,...
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros en diversas situacións comunicativas.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.

Competencia dixital

Nesta área posibilitarásenos manexar ferramentas desde un sentido ético e de responsabilidade para poder acceder ás distintas fontes que nos faciliten coñecer e afondar nesta materia. Será fundamental traballar desde fontes fiables que favorezan a claridade de contidos para crear no alumnado unha base sólida e cheguen a xerar os seus propios criterios sobre diferentes contextos nos que se poidan desenvolver.

Na área de Relixión Católica adestraremos os seguintes descritores:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

Esta competencia relaciónase cos seus aspectos de coñecemento e valoración de toda a expresión artística, simbólica, histórica, de costumes, ritos, festas, valores, modos de vida... O alumnado verase enriquecido cos valores que leva consigo o feito relixioso en toda a súa expresión artística,

cultural e estética, teolóxica e vivencial. Con iso contribúe á conservación e á valoración do patrimonio cultural.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural no ámbito mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

Esta competencia recolle todas as formas de comportamento que preparan as persoas para participar dunha forma eficaz e construtiva na vida social e profesional; por iso, dotaremos o alumnado de ferramentas que favorezan e fomenten os valores de respecto, cooperación, solidariedade, xustiza, non violencia, compromiso e participación como piares para a súa formación. Estes valores para fomentar teñen a súa fundamentación e referencias cristiás na filiación no amor a Deus.

Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

É fundamental que o alumnado descubra a súa identidade persoal a través dunha apertura ao significado último e global da súa existencia humana. A súa iniciativa persoal dependerá sempre que adestre nun autoconhecimento, en explorar as súas potencialidades, en buscar o sentido a cada unha das cousas que acontecen na súa vida.

O espírito emprendedor do alumno formarase a partir da disposición e actitude que poida dispoñer. Será dotado de destrezas e habilidades para que a transformación social do mundo no que vivimos sexa unha realidade grazas ao espírito de emprendemento do alumno.

Neste caso, os descritores que cumpriría adestrar serían:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.
- Contaxiar entusiasmo pola tarefa e a confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- Priorizar a consecución de obxectivos grupais a intereses persoais.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Atopear posibilidades no contorno que outros non ven.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender nesta área pode axudar ao alumnado a ser protagonista do seu propio proceso de ensinanza-aprendizaxe como resposta á vontade de Deus de que o ser humano colabore de modo activo e libremente segundo o plan establecido por El.

Nesta área será decisivo o impulso do traballo en equipo polo seu intrínseco sentido comunitario proponendo un marco de referencia aceptado voluntariamente segundo as súas conviccións, que ha de ser lúcido na busca da verdade e do ben.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serían:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.

- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.

Competencias específicas na área de Relixión e Moral Católica

O ensino relixioso católico estrutúrase a partir de catro dimensións que fundamentan as competencias específicas do ensino relixioso católico.

- *Dimensión cultural e histórica.* Está presente no ensino relixioso, dado que o patrimonio cultural, histórico e antropolóxico-axiolóxico que gran parte das sociedades recibe do pasado está vertebrado por contidos relixiosos.
- *Dimensión ético-moral.* Esta dimensión fai posible a maduración na responsabilidade, o exercicio da solidariedade e da caridade. Todo iso fundamentado na Palabra e nos feitos de Xesucristo.
- *Dimensión humanizadora.* Faculta o alumno para dar resposta ás súas interrogantes máis radicais, facendo á súa vez posible a formación de homes e mulleres conscientes, críticos, libres e creadores.
- *Dimensión epistemolóxica.* Os seus contidos son saberes cunha fundamentación e cunha metodoloxía científica propia, implantados con rigor e tradición no noso contorno cultural.

RELACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS

2º PRIMARIA

Bloque 1. O sentido relixioso do home

- 1.1. Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que o fan feliz a el e ás persoas do seu contorno.
- 2.1. Descubre e nomea situacións nas que necesita as persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.
- 3.1. Valora e agradece que Deus o creou para ser feliz.

- 4.1. Le e comprende o relato bíblico do Paraíso.
- 4.2. Identifica e representa graficamente os dons que lle Deus fai ao home na creación.
- 4.3. Expresa, oral e xestualmente, de forma sinxela, a gratitude a Deus pola súa amizade.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

- 1.1. Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia.
- 1.2. Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia.
- 2.1. Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos.
- 2.2. Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus.
- 3.1. escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda o pobo de Israel.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

- 1.1. Le e expresa, verbal ou graficamente, o relato da Anunciación.
- 1.2. Dramatiza a misión dos personaxes que interveñen na Anunciación.
- 2.1. Identifica os signos de Advento como tempo de espera.
- 2.2. Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.
- 3.1. Coñece o relato do nacemento de Xesús e descobre na actitude e palabras dos personaxes o valor profundo do Nadal.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

- 1.1. Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo.
- 1.2. Identifica os pais, padriños, presbíteros, bautizados como pobo xerado por Xesús.
- 2.1. Asocia os elementos materiais da auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental.
- 3.1. Relaciona a unidade da Igrexa coa unidade dos órganos do seu propio corpo.
- 3.2. Señala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como pai de todos.
- 4.1. Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.

4º PRIMARIA

Bloque 1. O sentido relixioso do home

- 1.1. Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.
- 1.2. Cualifica o tipo de pecado en situacións do seu contorno e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas.
- 2.1. Lembra e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

- 1.1. Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaas a situacións actuais.
- 1.2. Lembra e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus.
- 2.1. Descubre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.
- 3.1. Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.
- 4.1. Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.
- 4.2. Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus o perdoa. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros.
- 5.1. Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

- 1.1. Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.
- 2.1. Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas.
- 3.1. Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos nos textos evanxélicos.
- 4.1. Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai.
- 4.2. Distingue e explica frases do relato da oración da Horta das Oliveiras que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

- 1.1. Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus.
- 1.2. Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón.
- 2.1. Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.
- 3.1 Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.

6º PRIMARIA

Bloque 1. O sentido relixioso do home

- 1.1. Identifica e xulga situacións nas que reconece a imposibilidade de ser feliz.
- 2.1. Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.
- 3.1. Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade.
- 4.1. Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

- 1.1. Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran a persoa.
- 1.2. Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.
- 1.3. Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

- 1.1. Busca nos discursos do evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado.
- 1.2. Identifica e sintetiza os trazos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoán.
- 2.1. Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer o Pai con situacións que viven os seres humanos.

- 3.1. Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.
- 3.2. Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

- 1.1. Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa.
- 1.2. Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio.
- 2.1. Sinala e explica os principais signos pascuais.
- 2.2. Crea unha composición onde se exprese a alegría e a paz que experimentaron os discípulos ao se atoparen co Resucitado.
- 3.1. Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.

3.CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS POR CURSO

2º PRIMARIA

1. Buscar a felicidade na vida recoñecendo a incapacidade de alcanzala por si sos.
2. Recoñecer a bondade de Deus Pai ao crear o home para que sexa feliz.
3. Comprender a amizade de Deus coa humanidade a través do Paraíso.
4. Recoñecer e identificar nos relatos bíblicos a acción de Deus na historia
5. Ver en Deus Pai a vida dos Patriarcas: protección, coidado e acompañamento.
6. Valorar na figura de Deus a busca da salvación do home.
7. Recoñecer a resposta de María a Deus e valorala.
8. Comprender o que significa o tempo Advento.
9. Afondar no sentido do Nadal.
10. Identificar o Bautismo como a vía de entrada na Igrexa.
11. Recoñecer e identificar os signos do Bautismo.
12. Identificar o Pai como figura de unidade na Igrexa.
13. Afondar no coñecemento dos tempos litúrxicos.

4º PRIMARIA

1. Afondar no pecado humano a través de relatos das relixións antigas.
2. Recoñecer a importancia do perdón para a felicidade.
3. Traballar os relatos bíblicos para identificar a orixe do pecado.
4. Comprender a singularidade do perdón de Deus.
5. Identificar momentos na historia de David onde se abusa da misión de Deus.
6. Coñecer as razóns polas que David sente a necesidade de redención.
7. Ler e recoñecer historias bíblicas onde Deus promete o Mesías.
8. Traballar e comprender as parábolas do perdón.
9. Valorar a sensibilidade de Xesús polos máis necesitados.
10. Recoñecer o cumprimento da vontade do Pai na paixón e morte de Xesús.
11. Comprender como Deus concede o perdón a través do sacramento da Reconciliación.
12. Recoñecer os signos da Eucaristía.
13. Recoñecer na Coresma un tempo penitencial.

6º PRIMARIA

1. Recoñecer a imposibilidade de alcanzar a plenitude para a natureza humana.
2. Aceptar que para ser feliz necesitamos un Salvador.
3. Evidenciar a consecución da plenitude humana en relación de Deus en distintos signos de diferentes culturas.
4. Recoñecer a humanidade da persoa na relación con Deus.
5. Apreciar a riqueza dos textos históricos.
6. Recoñecer o encontro con Deus a través de Xesús.
7. Comprender como Xesús cumpre a vontade de Deus a pesar dos obstáculos.
8. Ver na Igrexa a continuación da misión de Xesús.
9. Recoñecer nos sacramentos de servizo a misión da Igrexa.
10. Comprender os trazos do tempo litúrxico de Pascua.
11. Identificar no encontro co Resucitado un cambio de vida.

4.CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA
**TEMPORALIZACIÓN, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN PARA SUPERAR A
MATERIA, PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.**

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

2º PRIMARIA	PRIMERIO TRIMESTRE		
CONTIDOS	ESTÁNDARES EVALUABLES	CCBB	INSTR.AVA L.
A CREACIÓN	TEMPORALIZACIÓN: 6 SESIÓNS		
<p>Bloque 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deus, pai da humanidade, quere a nosa felicidade. • Deus crea o home para ser o seu amigo. O Paraíso como signo de amizade. 	<p>1.1. Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que o fan feliz a el e ás persoas do seu contorno.</p> <p>2.1.Descobre e nomea situacións nas que necesita as persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.</p> <p>3.1. <u>Valora e agradece que Deus o creou para ser feliz.</u></p> <p>4.1. Le e comprende o relato bíblico do Paraíso.</p> <p>4.2. Identifica e representa graficamente os dons que lle Deus fai ao home na creación.</p> <p>4.3.Expresa, oral e xestualmente, de forma sinxela, a gratitude a Deus pola súa amizade.</p>	<p>CSC</p> <p>CSC-CL</p> <p>CSC</p> <p>CEC- CSC</p> <p>CL</p> <p>CEC- CSC</p> <p>CL-CSC</p>	<p>EO</p> <p>EO</p> <p>TCL</p> <p>TCL</p> <p>TCL</p> <p>EO</p>
ADVENTO E NADAL	TEMPORALIZACIÓN: 6 SESIÓNS		
Bloque 3.	1.1.Le e expresa, verbal ou graficamente, o relato da Anunciación.	CL-CSC	EO

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

<p>-O Advento, espera do cumprimento da promesa de salvación.</p> <p>-Nadal: Nacemento de Xesús.</p>		CEC	
	1.2.Dramatiza a misión dos personaxes que interveñen na Anunciación.	CEC-CSC	OD
	2.1.Identifica os signos de Advento como tempo de espera.	CSC-CEC	TCL
	2.2.Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.	CSC	TCL
	3.1.Coñece o relato do nacemento de Xesús e descobre na actitude e palabras dos personaxes o valor profundo do Nadal.	CEC-CSC-CL	TCL
	SEGUNDO TRIMESTRE		
CONTIDOS	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST.AVAL
A BIBLIA	TEMPORALIZACIÓN. 8 SESIÓN		
<p>Bloque 2.</p> <p>-A Biblia narra o que Deus fixo na historia</p>	1.1.Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia.	AA-CL-CSC	TCL
	1.2.Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de	CEC	TCL

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

	Deus na historia.		
ANTEPASADOS DE XESÚS	TEMPORALIZACIÓN. 8 SESIÓNS		
Bloque 2. - Deus actúa na historia. A amizade de Deus cos Patriarcas. - Deus propón ao home un camiño de encontro con El.	2.1 Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos	CD-CL CSC	TCL
	2.2. Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus	CEC- CSC	OD
	3.1. escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda o pobo de Israel.	CL-CSC	EO
MORTE E RESURRECCIÓN DE XESÚS	TEMPORALIZACIÓN: 4 SESIÓNS		
Bloque 2. - Xesús morreu para a nosa salvación.	2.1. Nomea e secuencia representacións gráficas dos momentos esenciais da paixón, morte e resurrección de Xesús.	CEC CSC	TCL
	TERCEIRO TRIMESTRE		
AS FESTAS	TEMPORALIZACIÓN: 6 SESIÓNS		
Bloque 4. -Xesús santifica o tempo: ano litúrxico	4.1. Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.	CEC- CSC	TCL

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

A IGREXA	TEMPORALIZACIÓN: 10 SESIÓNS		
<p>Bloque 4.</p> <p>- O Bautismo: incorporación á Igrexa.</p> <p>- A unidade eclesial: fillos dun mesmo Pai.</p>	<p>1.1.Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo.</p>	<p>CL-CSC</p>	<p>EO</p>
	<p>1.2 Identifica aos pais, padriños, sacerdote e bautizados do pobo de Xesús.</p>	<p>CL-CSC</p>	<p>EO</p>
	<p>2.1.Asocia os elementos materiais da auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental.</p>	<p>CEC</p>	<p>TCL</p>
	<p>3.1.Relaciona a unidade da Igrexa coa unidade dos órganos do seu propio corpo</p>	<p>CSC</p>	<p>TCL</p>
	<p>3.2.Sinala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como pai de todos.</p>	<p>CSC-CEC</p>	<p>OD</p>

***Os estándares subliñados corresponden a os estándares básicos.**

Competencias Clave	Instrumentos de avaliación
<p>CL-Comp. Lingüística</p> <p>CD-Comp. Dixital</p> <p>CSC-Comp. Social e Cívica</p> <p>CMCT-Comp. Matemática e Ciencia e Tecnoloxía.</p> <p>CEC-Conciencia e Expresión cultural.</p> <p>AAP-Aprender s aprender</p>	<p>PE-Proba escrita</p> <p>TCL-Traballo de clase</p> <p>OD-Observación Directa</p> <p>EO-Exposición Oral</p>

SIEE-Sentido e iniciativa e espírito emprendedor.	
---	--

4º PRIMARIA	PRIMERIO TRIMESTRE		
CONTIDOS	ESTÁNDARES EVALUABLES	CCBB	INSTR.AVAL.
O PECADO	TEMPORALIZACIÓN: 4 SESIÓNS		
Bloque 1. -A experiencia do pecado nos relatos das relixións antigas. - O perdón como necesidade do ser humano.	1.1. Localiza e describe situacións de pecado 1.2. Cualifica o tipo de pecado en situacións do seu contorno 2.1. Lembra e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de <u>perdón.</u>	CEC-CL-CSC CEC-CL-CSC CEC-CSC	TCL TCL OD
ANTEPASADOS DE XESÚS	TEMPORALIZACIÓN: 2 SESIÓNS		
Bloque 2. -Infidelidade á misión encomendada por Deus na historia de David. - David sente na súa vida a necesidade de redención.	3.1 Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus. 4.1. Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado. 4.2 Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus o perdoa. Mostra respecto polas intervencións dos seus	CL-CSC CL-CSC CEC-CSC	TCL TCL TCL

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

	compañeiros		
O NADAL: A CHEGADA DO MESÍAS	TEMPORALIZACIÓN: 2 SESIÓNS		
Bloque 2. -Deus fiel promete un Mesías	5.1 Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.	CEC-CSC	OD
	SEGUNDO TRIMESTRE		
CONTIDOS	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST.AVAL
O PERDÓN DE XESÚS	TEMPORALIZACIÓN. 3 SESIÓNS		
Bloque 3	1.1 Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza algunha das parábolas.	CL-CSC	OD
	2.1. Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas.	CD-CEC	EO
	3.1. Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos nos textos evanxélicos.	CL-CSC	OD
A CUARESMA	TEMPORALIZACIÓN 3 SESIÓNS		
Bloque 4	3.1 Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da	CD-CEC-	TCL

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

-A Coresma: tempo penitencial.	Igrexa de carácter penitencial.	SIEE	
PAIXÓN, MORTE E RESURRECCIÓN DE XESÚS	TEMPORALIZACIÓN: 2 SESIÓNS		
Bloque 3 -Xesús cumpre a vontade do Pai: paixón e morte de Xesús	4.1 Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai.	CEC-CL-CSC	OD
	TERCEIRO TRIMESTRE		
CONTIDOS	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INSTR. AVAL
O PERDÓN DE DEUS	TEMPORALIZACIÓN: 4 SESIÓNS		
Bloque 2 -O relato do pecado orixinal: o home quere suplantar a Deus. -Deus está sempre disposto ao perdón	1.1 Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaa a situacións actuais. 1.2. Lembra e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus. 2.1 Descubre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.	CL-CSC AA-CSC CL-CSC	EO TCL TCL
O SACRAMENTO DO PERDÓN	TEMPORALIZACIÓN: 5 SESIÓNS		

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

Bloque 4 -O sacramento da Reconciliación. - A celebración da Eucaristía.	<u>1.1 Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus.</u> 1.2. Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón. 2.1. Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.	CSC CEC-CSC CEC-CSC	EO TCL OD

*Os estándares subliñados corresponden a os estándares básicos.

Competencias Clave	Instrumentos de avaliación
CL-Comp. Lingüística CD-Comp. Dixital CSC-Comp. Social e Cívica CMCT-Comp. Matemática e Ciencia e Tecnoloxía. CEC-Conciencia e Expresión cultural. AAP-Aprender s aprender SIEE-Sentido e iniciativa e espírito emprendedor.	PE-Proba escrita TCL-Traballo de clase OD-Observación Directa EO-Exposición Oral

6º PRIMARIA	PRIMERIO TRIMESTRE	CCBB	INSTR.AVA
CONTIDOS	ESTÁNDARES EVALUABLES	CCBB	INSTR.AVA
			L.

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

A FELICIDADE E A SALVACIÓN	TEMPORALIZACIÓN: 4 SESIÓNS		
Bloque 1. -A incapacidade do ser humano para ser feliz reclama a salvación.	1.1. Identifica e xulga situacións nas que reconece a imposibilidade de ser feliz. 2.1. Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.	CSC CEC- SIEE	OD TCL
AIMPORTANCIA DAS RELIXIÓNS PARA A HUMANIDADE	TEMPORALIZACIÓN: 3 SESIÓNS		
Bloque 2. -A plenitude do ser humano está na relación con Deus.	3.1. Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade. 4.1. Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.	CEC CSC AAP- CSC- SIEE	OD TC
XEÚS , FILLO DE DEUS	TEMPORALIZACIÓN: 3 SESIÓNS		
Bloque 3 -Xesucristo, desvela o Pai.	1.1. Busca nos discursos do evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado.	CL	OD

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

	1.2. Identifica e sintetiza os trazos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoán.	CL	TCL
	SEGUNDO TRIMESTRE		
CONTIDOS	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST.AVAL
OS LIBROS SAPIENCIAIS	TEMPORALIZACIÓN: 3SESIÓNS		
Bloque 2. -O pobo de Israel como depositario da sabedoría de Deus. - Os libros sapienciais enriquecen a humanidade.	1.1. Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran a persoa. 1.2. Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal. 1.3. Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.	CL- CSC CEC- CL SIEE AA- CL- CSC	TCL TCL OD
A VIDA DE XESÚS. A MORAL CRISTIA	TEMPORALIZACIÓN: 3SESIÓNS		
Bloque 3.	2.1. Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer o Pai con	CSC	TCL

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

-As tentacións de Xesús: obstáculo ao cumprimento do plan de Deus.	situacións que viven os seres humanos.		
A PASCUA, TEMPO DE RESURRECCIÓN	TEMPOIRALIZACIÓN:2 SESIÓN		
Bloque 4 -A Pascua, tempo de resurrección. Os froitos da resurrección de Xesús: a alegría e a paz. - Os cristiáns, testemuñas da resurrección.	2.1. Sinala e explica os principais signos pascuais. 2.2. Crea unha composición onde se exprese a alegría e a paz que experimentaron os discípulos ao se atoparen co Resucitado. 3.1. Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.	CEC CSC- CEC CSC- CL	OD TCL OD
	TERCEIRO TRIMESTRE		
CONTIDOS	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INSTR. AVAL
A MISIÓN APOSTÓLICA: A IGREXA	TEMPORALIZACIÓN:5 SESIÓN		
Bloque 3. -Xesús envía os discípulos para continuar coa súa misión salvífica.	3.1. Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.	CSC- CL CSC-	EO

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

	3.2. Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.	CD-AA	TCL
OS SACRAMENTOS DA IGREXA	TEMPORALIZACIÓN: 5 SESIÓN		
Bloque 4. -Os sacramentos ao servizo da misión da Igrexa: Confirmación, Orde e Matrimonio.	1.1. Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa. 1.2. Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio.	CSC- CL CSC- CEC	TCL TCL

***Os estándares subliñados corresponden a os estándares básicos.**

Competencias Clave	Instrumentos de avaliación
CL-Comp. Lingüística CD-Comp. Dixital CSC-Comp. Social e Cívica CMCT-Comp. Matemática e Ciencia e Tecnoloxía. CEC-Conciencia e Expresión cultural. AAP-Aprender s aprender SIEE-Sentido e iniciativa e espírito emprendedor.	PE-Proba escrita TCL-Traballo de clase TC-Traballo de casa OD-Observación Directa EO-Exposición Oral

5.CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir da secuencia:

- Motivación inicial e evocación de coñecementos previos.
- Progresiva e coidada incorporación dos contidos mediante exemplos extraídos de situacións cotiás, contextualizadas que permiten a transferencia, a xeneralización e a ampliación das aprendizaxes, e que conecten coas competencias básicas identificadas.
- Traballo individual reflexivo e traballo en grupo cooperativo.
- Posta en común en gran grupo despois do traballo individual ou grupal.

No caso de formación non presencial empregariamos a aula virtual, con pequenas presentacións con vídeos, actividades dixitais e interactivas. Ao longo das primeiras semanas faranse actividades de manexo da aula virtual e os recurso que alí se atopan.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Libro de texto con propostas de diversos editoriais e material fotocopiabile.

Caderno persoal de traballo.

CD de audio dos relatos bíblicos, de cancións e melodías.

Ordenador, encerado dixital.

Material funxible

Murais

Biblias e libros de lecturas bíblicas

Aula Virtual.

Recursos dixitais serán de uso preferente.

7.CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
2º PRIMARIA	

Bloque 1. O sentido relixioso do home	
1. Identificar na propia vida o desexo de ser feliz.	1.1. Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que o fan feliz a el e ás persoas do seu contorno.
2. Recoñecer a incapacidade da persoa para alcanzar por si mesmo a felicidade.	2.1.Descobre e nomea situacións nas que necesita as persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.
3. Apreciar a bondade de Deus Pai que creou ao home con este desexo de felicidade.	3.1. Valora e agradece que Deus o creou para ser feliz.
4. Entender o Paraíso como expresión da amizade de Deus coa humanidade.	4.1. Le e comprende o relato bíblico do Paraíso. 4.2. Identifica e representa graficamente os dons que lle Deus fai ao home na creación. 4.3.Expresa, oral e xestualmente, de forma sinxela, a gratitude a Deus pola súa amizade.
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia	
1. Identificar a acción de Deus na historia en relatos bíblicos.	1.1.Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia. 1.2.Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia.
2. Coñecer e valorar na vida dos Patriarcas os trazos de Deus Pai: protección, coidado e acompañamento.	2.1Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos. 2.2. Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus
3. Recoñecer e apreciar que Deus busca sempre a salvación do home.	3.1.Escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda o pobo de Israel.

<p>Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación</p>	
<p>1. Coñecer e valorar a resposta de María a Deus.</p>	<p>1.1.Le e expresa, verbal ou graficamente, o relato da Anunciación.</p> <p>1.2.Dramatiza a misión dos personaxes que interveñen na Anunciación.</p>
<p>2. Aprender o significado do tempo de Advento.</p>	<p>2.1.Identifica os signos de Advento como tempo de espera.</p> <p>2.2.Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.</p>
<p>3. Identificar o significado profundo do Nadal.</p>	<p>3.1.Coñece o relato do nacemento de Xesús e descobre na actitude e palabras dos personaxes o valor profundo do Nadal.</p>
<p>Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa</p>	
<p>1. Recoñecer o Bautismo como medio para formar parte da Igrexa.</p>	<p>1.1.Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo.</p> <p>1.2.Identifica os pais, padriños, presbíteros, bautizados como pobo xerado por Xesús.</p>
<p>2. Observar e comprender os signos presentes na liturxia bautismal.</p>	<p>2.1.Asocia os elementos materiais da auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental.</p>
<p>3. Tomar conciencia de que o Pai xera a unidade da Igrexa.</p>	<p>3.1.Relaciona a unidade da Igrexa coa unidade dos órganos do seu propio corpo.</p> <p>3.2.Sinala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como pai de todos.</p>
<p>4. Coñecer o ano litúrxico e os seus tempos.</p>	<p>4.1.Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.</p>

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

Instrumentos utilizados	Valoración
· Rexistro da expresión oral, aportacións, participacións.	30%
· Rexistro de traballo en clase, caderno	50%
· Escala de observación: respecto dos quendas de palabra, escoita dos compañeiros, esforzo, traballo en equipo, colaboración.	20%

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
4ºPRIMARIA	
Bloque 1. O sentido relixioso do home	
1.Descubrir nos relatos das relixións antigas a experiencia do pecado humano.	1.1.Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas. 1.2.Cualifica o tipo de pecado en situacións do seu contorno e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas.
2. Identificar a necesidade do perdón para ser feliz.	2.1.Lembra e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.
Bloque 2. A revelación: Deus intervéen na historia	
1. Identificar a orixe do pecado nalgúns relatos bíblicos.	1.1. Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaas a situacións actuais. 1.2. Lembra e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus.

<p>2. Coñecer as características do perdón de Deus.</p>	<p>2.1.Descobre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.</p>
<p>3. Memorizar momentos da historia de David nos que abusa da misión encomendada por Deus.</p>	<p>3.1.Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.</p>
<p>4. Descubrir e valorar a razón pola que David sente a necesidade de redención.</p>	<p>4.1. Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado. 4.2. Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus o perdoa. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros.</p>
<p>5. Aprender e lembrar historias bíblicas nas que Deus promete o Mesías.</p>	<p>5.1.Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.</p>
<p>Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación</p>	<p>.</p>
<p>1. Comprender o significado dalgunhas parábolas do perdón.</p>	<p>1.1.Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.</p>
<p>2. Memorizar algunhas das accións onde Xesús concede o perdón.</p>	<p>2.1.Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas.</p>
<p>3. Recoñecer a iniciativa de Xesús polos máis necesitados e os enfermos.</p>	<p>3.1.Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos nos textos evanxélicos.</p>
<p>4. Comprender e apreciar que, na súa paixón e morte, Xesús está cumprindo a vontade do Pai.</p>	<p>4.1. Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai. 4.2. Distingue e explica frases do relato da oración da Horta das Oliveiras que expresan a obediencia de Xesús ao Pai</p>

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa	
1. Explicar que a través do sacramento da Reconciliación Deus concede o perdón.	1.1. Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus. 1.2 Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón.
2. Diferenciar signos e momentos da celebración eucarística.	2.1. Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.
3. Coñecer trazos da Coresma como tempo penitencial.	3.1 Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

Instrumentos utilizados	Valoración
Rexistro da expresión oral, aportacións, participacións.	20%
Rexistro de traballo en clase, caderno.	40%
Probas escritas.	20%
Escala de observación: respecto dos quendas de palabra, escoita dos compañeiros, esforzo, traballo en equipo, colaboración.	20%

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
6º PRIMARIA	
Bloque 1. O sentido relixioso do home	
1. Avaliar circunstancias que manifestan a imposibilidade da natureza humana para alcanzar a plenitude.	1.1. Identifica e xulga situacións nas que reconece a imposibilidade de ser feliz.

<p>2. Recoñecer e aceptar a necesidade dun Salvador para ser feliz.</p>	<p>2.1. Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.</p>
<p>3. Interpretar signos, en distintas culturas, que evidencian que a plenitude humana se alcanza na relación con Deus.</p>	<p>3.1. Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade.</p>
<p>4. Recoñecer que a relación con Deus fai a persoa máis humana.</p>	<p>4.1. Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.</p>
<p>Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia</p>	
<p>1. Descubrir e apreciar a riqueza dos textos sapienciais na historia</p>	<p>1.1. Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran a persoa.</p> <p>1.2. Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.</p> <p>1.3. Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.</p>
<p>Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación</p>	
<p>1. Distinguir que a través Xesús atopamos a Deus.</p>	<p>1.1. Busca nos discursos do evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado.</p> <p>1.2. Identifica e sintetiza os trazos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoán.</p>
<p>2. Esforzarse por comprender que Xesús ten que</p>	<p>2.1. Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa</p>

vencer obstáculos externos para realizar a vontade de Deus.	vida para obedecer o Pai con situacións que viven os seres humanos.
3. Comprender que a misión de Xesús continúa na Igrexa.	3.1. Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos. 3.2. Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa	
1. Diferenciar a achega dos sacramentos de servizo á misión da Igrexa.	1.1. Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa. 1.2. Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio.
2. Identificar os trazos do tempo litúrxico da Pascua.	2.1. Sinala e explica os principais signos pascuais. 2.2. Crea unha composición onde se exprese a alegría e a paz que experimentaron os discípulos ao se atoparen co Resucitado.
3. Recoñecer e valorar o cambio de vida xerado polo encontro co Resucitado.	3.1. Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Instrumentos utilizados	Valoración
Rexistro da expresión oral, aportacións, participacións.	20%
Rexistro de traballo en clase, caderno.	40%
Probas escritas.	20%

Escala de observación: respecto das quendas de palabra, escoita dos compañeiros, esforzo, traballo en equipo, colaboración.	20%
---	-----

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRACTICA DOCENTE.

ADECUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA		1	2	3	4
Preparación da clase e os materiais didácticos	Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.				
Existe unha distribución temporal equilibrada.					
O desenvolvemento da clase adaptase as características do grupo.					
Utilización dunha metodoloxía adecuada	Tivéronse en conta aprendizaxes significativas. Tívoose en conta a interdisciplinabilidade.				
A metodoloxía fomenta a motivación e o desenvolvemento das capacidades do/a alumno/a.					
Regulación da práctica docente	Grao de seguimento dos alumnos.				
Validez dos recursos empregados.					
Os criterios de promoción están consensuados entre o profesorado.					
Avaliación das aprendizaxes e información que se lles dá ao alumnado e aos proxenitores.	Os criterios para unha avaliación positiva atópanse vinculados aos obxectivos e aos contidos.				
Utilización de medidas para a atención á diversidade	Adóptanse medidas para coñecer as necesidades específicas.				
Ofrece resposta as diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.					
As medidas e os recursos ofrecidos foron suficientes.					
Aplicáronse medidas extraordinarias recomendadas polo D.O.					

ESCALA DE VALORACIÓN

Insuficiente	1	Escasa ou nula constancia. Non se alcanzan os mínimos aceptables e necesita unha mellora sustancial.
Básico	2	Cumprimento suficiente do indicador.
Competente	3	Boas prácticas. Clara evidencia da competencia no indicador.
Excelente	4	Prácticas excepcionales. Modelo de referencia de boas prácticas

**9. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.
PLAN DE REFORZO: MEDIDAS METODOLÓXICAS E ORGANIZATIVAS.**

No plan de reforzo estableceranse as medidas metodolóxicas e organizativas que favorezan o pleno desenvolvemento de todo o alumnado. Entre estas medidas estarán a proposta de tarefas globalizadas que requiran da posta en práctica de todas as competencias do alumnado, a aprendizaxe cooperativa, o uso das TIC como recurso didáctico, actividades que favorezan a auto-aprendizaxe, o pensamento crítico e creativo, a investigación mediante proxectos de traballo, entre outras.

10. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS.

Ao principio de curso, sobre todo co alumnado de novo ingreso no centro, teremos especial atención á avaliación inicial que se realizará a través de diferentes actividades; estas ofreceranos información acerca do nivel de partida do alumnado que teremos en conta para programar e adoptar medidas de reforzo naqueles aspectos nos que presenten maiores dificultades.

Para levar a cabo a mesma revisáronse, previamente, os informes individualizados do curso anterior.

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE.

A diversidade de alumnos cos seus estilos de aprendizaxe diferente levaranos a traballar desde as diferentes potencialidades con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

Proponse medidas organizativas como a distribución do alumando en diferentes actividades, ademais existen fichas de reforzo e de ampliación para cada unidade.

REFORZO

- Actividades de reforzo
- Xogar á oca ou o xogo das tarxetas con preguntas sobre as unidades traballadas
- Pasatempos do vocabulario ou materia das unidades.
- Actividades interactivas

AMPLIACIÓN

- Actividades de ampliación
- Traballos, debuxos e murais que completan a unidade

12.CONCRECIÓNS DOS ELEMENTOS TRANSVERSIAS QUE SE TRABALLARON NO CURSO QUE CORRESPONDA

- Localizar e criticar os aspectos inxustos da realidade cotiá e das normas vixentes.
- Deseñar formas de vida máis xustas no plano persoal e social.
- Elaborar autónoma, racional e democraticamente os principios xerais de valor que axuden a axuizar a realidade de forma crítica e con xustiza.
- Facultar ao alumnado para adquirir comportamentos coherentes coas normas elaboradas por eles mesmos e coas dadas pola sociedade democraticamente, buscando a xustiza e o benestar social.

As liñas mestras de intervención poden ser as seguintes:

- Estimular o diálogo como principal vía para resolución de conflitos entre persoas e grupos; facilitar o encontro entre persoas cuxos intereses non necesariamente sexan coincidentes, e desenvolver actitudes básicas para a participación comprometida na convivencia, a liberdade, a democracia e a solidariedade.

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN CATÓLICA

- Desenvolver a capacidade dos alumnos para regular a súa propia aprendizaxe, confiar nas súas aptitudes e coñecementos, así como para desenvolver a creatividade, a iniciativa persoal e o espírito emprendedor.
- Crear hábitos de hixiene física e mental, que permitan un desenvolvemento san, un aprecio do corpo e o seu benestar, unha mellor calidade de vida e unhas relacións interpersoais baseadas no desenvolvemento da autoestima.
- Apreciar os roles sexuais e o exercicio da sexualidade como comunicación plena entre as persoas.
- Desenvolver a igualdade de dereitos e oportunidades e fomentar a igualdade efectiva entre homes e mulleres.
- Coñecer, valorar e respectar os dereitos humanos, como base da non discriminación, o entendemento e o progreso de todos os pobos.
- Adquirir respecto cara aos seres vivos e o medio, en particular ao valor dos espazos forestais e o desenvolvemento sostible.
- Participar decidida e solidariamente na resolución dos problemas ambientais.
- Coñecer e respectar as normas establecidas para a mellor organización e uso da circulación viaria.
- Proporcionar os instrumentos de análise e crítica necesarios que permitan unha opinión e actitude propias fronte ás ofertas da sociedade de consumo, e que capaciten para tomar conciencia ante o consumo de produtos innecesarios.
- Desenvolver hábitos e actitudes de curiosidade, respecto e participación cara ás demais culturas do contorno.
- Respectar e coñecer a pluralidade lingüística e cultural de España valorando a interculturalidade como un elemento enriquecedor da sociedade.
- Promover actitudes que valoren axeitadamente o peso específico da educación como motor de desenvolvemento dos pobos.
- Utilizar instrumentos de análise e crítica necesarios para construír unha opinión propia, libre, xusta e democrática.

13.ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

Preparación e participación de actividades que se levaran a cabo no centro e que teñan relación coa materia. Representacións teatrais, festivais, cancións, murais para corredores,...

Nadal (decembro).

Día da paz (xaneiro).

Día do libro (23 de abril).

14.MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E O PROCESOS DE MELLORA.

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programación didáctica. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo propoñemos unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódese realizar ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS A AVALIAR	RESULTOU BEN (S/N)	ASPECTOS A MELLORAR	PROPOSTAS DE MELLORA
Desenvolvementos dos obxectivos			
Consecución das competencias básicas			
Manexo dos contidos			
Realización das tarefas			
Estratexias metodolóxicas empregadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			

